

METSÄNOMISTAJA
Jaakko Hytölä
Ikä: 84

Ammatti: eläkkeellä

Kotipaikka: Konneveden
Hytölään kylä

Metsät: viisi metsätilaa Konnevedellä, pinta-ala yhteensä noin 200 ha; metsät on Hytölä-päätilaa lukuun ottamatta siirretty lasten omistamalle metsäyhtymälle

Perhe: aikuiset lapset
Matti ja Marketta

Työura: isäntänä kotitalallaan 64 vuotta

TIUKKOJA AIKOJA JA ONNISTUMISIA

”Jätän isännän vastuut tyttärelleni hyvillä mielin”, sanoo elämäntyönsä kotitalallaan tehnyt Jaakko Hytölä.

TEKSTI MARIA LATOKARTANO | KUVAT HANNE MANELIUS

Hytölä on hoitanut aktiivisesti metsiään. Kymmenhehtaarinen koivikko on istutettu kloonatuista taimista.

Jaakko Hytönen
suku on asunut
Konnevedellä
1860-luvulta.

Jaakon vinkit

1 Istuttaessa ja
kylväessä ota huomioon koko alue. Laidat tahtovat helposti jäädä hoitamatta.

2 Tee raivaukset,
ensimmäinen ja toinen, oikea-aikaisesti ja harkiten.

3 Valjennä metsä
kahteen kertaan, riittävän ajoissa.

4 Valitse oikea
ostaja ja palvelut.

5 Metsä kasvaa
yl-lättävän nopeasti.

Jaakko Hytönen seisoo kotitalonsa takapihalla ja antaa katseensa pyyhkiä maiseman yli. Liiterin takaa aukeavat pellot, jotka laskevat ensin ja sitten nousevat kohti takana hämmöttävää metsää. Joskus vesi jäi makaamaan pellolle, mutta ei enää sen jälkeen, kun Hytönen kaivoi notkelmaan salaojan.

Katse liukuu tien yli ja pysähtyy puutavarapinoon. Viimeisin harvennus tuli hetki sitten valmiiksi. Vielä on paljon edessä, mutta kaikki aikanaan.

Maisema on Hytönelle niin tuttu kuin se voi olla miehelle, joka on elänyt samoilla sijoilla koko ikänsä.

”Minun lapseni ovat tämän tilan kuudes sukupolvi”, Hytönen sanoo.

Suku, joka silloin vielä tunnettiin Maukosina, muutti Konnevedelle Hytönen kylälle Rautalammita 1860-luvulla. Tilalle asettui ensin **Anders**

Maukonen, Jaakko Hytönen isoisän isä. Andersin jälkeen isäntänä jatkoi **Aadam Maukonen**, jolta tila siirtyi Jaakon isälle **Sakari Maukoselle**.

1950-luvulla suku otti nimekseen tilan ja kylän nimen, ja Maukosista tuli Hytöläitä.

Lypsylehmiä ja sikoja

Jaakko Hytönen syntyi vuonna 1933 viisilapsisen perheen keskimmäiseksi ja oppi jo nuorena työnteekoon.

”Työtä oli paljon, vaikka meilläkin oli talossa apumies ja -nainen. Työhön lähdettiin säännöllisesti, ruokataukoja oli päivässä kaksi ja lisäksi iltanen töiden päälle. Raskasta oli mutta mielenkiintoista, aina tiesi, mihin työ johtaa.”

”Nämä olivat vaikeita pelloja, melkein pä enemmän soita kuin pelloja, ja pieniä. Mutta meillä oli sekatalous, parhaimmillaan kymmenen lypsylehmää, siat ja hevoset. Sillä pärjättiin hyvin.”

Tila oli omavarainen mutta nykymittapuulla köyhä: rahaa ei juuri näkynyt. Vieraanvaraisia oltiin silti, ja ohikulkijoille oli aina tarjota majapaikka.

”Vanha Vaasantie kulki tilamme ohi, ja ne, joilla ei ollut varaa kievariin, yöpyivät taloissa.”

”Jaakko, tule heti kotiin”

Jaakon vanhin veli **Pertti** lähti aikuistuttuaan Tielaitokselle harjoittelijaksi ja sen jälkeen teknilliseen

kouluun Kuopioon. Veljessarjan seuraava, **Aarno**, oli pojista eniten isän mieleen, ja talon isännän paikkaa pedattiin hänelle.

Jaakko suoritti varusmiespalveluksen Turun it-patteristossa, josta hän vapautui vuonna 1953 ja ylennettiin sen jälkeen reservin korpraaliksi. Hänen oli aikomus jatkaa opiskelua Turussa, mutta kohtalo päätti toisin.

Aarno oli saanut umpisuolentulehduksen, joka lääkärin kokemattomuuden vuoksi eteni vatsakalvontulehdukseksi. Kun äiti toimitti veljen Laukaaseen, **Kekkosenkin** lääkärinä toimineen **Rikhard Sotamaan** luo, tämä joutui toteamaan, ettei voinut

tehdä Aarnon hyväksi paljoakaan. Aarno Hytönen menehtyi 23-vuotiaana.

”Äiti kirjoitti minulle Turkuun, että heti kotiin, et saa jäädä, täällä tarvitaan nyt miestä.”, Jaakko Hytönen muistelee.

» **Heti kotiin,
et saa jäädä,
täällä tarvitaan
nyt miestä.»**

Oman aikansa metsäkiistoja

Kun Jaakko Hytönen ryhtyi kotitilansa isännäksi syksyllä 1953, tila oli lähestulkoon konkurssissa. Se ei ollut tavatonta. Sodan jälkeen ajat olivat kovat, ja yksi jos toinenkin tilallinen joutui käymään pankin puheilla.

”Saman päivän lehdessä saattoi olla kolme pakko- huutokauppailmoitusta yhdeltä kylältä. Hytölästä ulosmitattiin lehmä”, Jaakko Hytönen muistelee.

Hytönen tilan pelastukseksi koituivat sukulaiset, jotka tiukan paikan tullen puhalsivat yhteen hiileen.

”Tätini luopuivat metsäomaisuudestaan tilan hyväksi asevelihintaan, ja muut sisaret tyytyivät osaan- sa perinnönjaossa.”

Jaakon Sakari-isä oli paitsi kova hevosmies myös radikaali, joka puolusti palavasti isänmaataan ja yksityisen oikeutta omaisuuteensa. Aikana, jolloin valtiovallan ote yksityismetsistä oli tiukempi kuin nykyään, tästä koitui vaikeuksia.

”Isä ärsytti metsänhoitoyhdistyksen miehet niin, että meillehän ei puuta leimattu kuin pitkän ajan jälkeen. Yhdistyksestä tuli poika, kävi metsässä ja sanoi palatessaan, että eihän sieltä mitään saa.”

Sakari ja metsänhoitoyhdistys olivat eri linjoilla siitä, miten metsää tulisi hakata. Sakari ei hyväksynyt aukkohakkuita eikä yhdistys Sakarin tapaa hoitaa metsiään harsintahakkuilla.

”Lopulta yhdistys lähetti Jyväskylästä metsänhoitajan neuvomaan, miten metsää pitää käsitellä”, Jaakko Hytönen muistelee.

Holhoava asenne voi nykyään tuntua oudolta, mutta tuolloin aika oli toinen. Hytönen muistaa, että joillekin tiloille, joiden metsänkäsittely ei vastannut yhdistyksen toiveita, asetettiin hakkuukielto.

”Meillä hakkuukieltoa ei onneksi ollut.”

Porscheja puutuloilla

Sen verran Sakari Hytönen pojat kuuntelivat metsänhoitajan neuvoja, että tilalla aloitettiin uudistushakkuut ja vajaatuottoiset metsät hakattiin aukoiksi.

”Se ei ollut mitenkään huono ratkaisu, sillä vajaa- tuottoisia metsiä meillä riitti 1960-luvulla.”

Vaikka metsätalous alkoi sujua, tuntui Hytöläistä siltä, ettei heidän näkemyksiään riittävästi kuunneltu. Eräänä iltana Jaakko sanoi veljelleen: teepäs kovanainen eroanomus ja käytä suomalaista kieltä. Kohta perässä seurasi metsänhoitoyhdistyksen vastaus: Hytönen metsät eivät ole siinä kunnossa, että niitä voitaisiin luovuttaa yksityiseen valvontaan.

Seurasi uusi anomus, ja viimein metsänhoitoyhdistys myöntyi.

”Kai ne ajattelivat, että jätetään nuo maailman armoille.”

Hytönen näkökulmasta kyse oli itsenäisyystaistelusta ja kapinasta byrokratiasta vastaan.

”Ei me sitä maksua haluttu kiertää, vaan sitä niiden palvelua, joka oli meille epämiellyttävää.”

Lopulta kaikki kääntyi parhain päin, kun tilan hakkuita ryhtyi valvomaan Hytöläille ennestään tuttu Heinolan Vanerin ja Lahden Sahan edustaja.

”Hän lähti metsään piirimiehenä ja lähetti miehiä tekemään työt.”

1950–1960-luvuilla hakattiin paljon, ja metsästä saaduilla tuloilla uusittiin tilan konekantaa.

”Vuonna 1958 ostin uuden traktorin, Porsche Superin. Niitä on minulla nyt kolme. Myöhemmin hankin kaivurin ja rupesin urakoimaan sillä.”

Tytär jatkaa tilalla

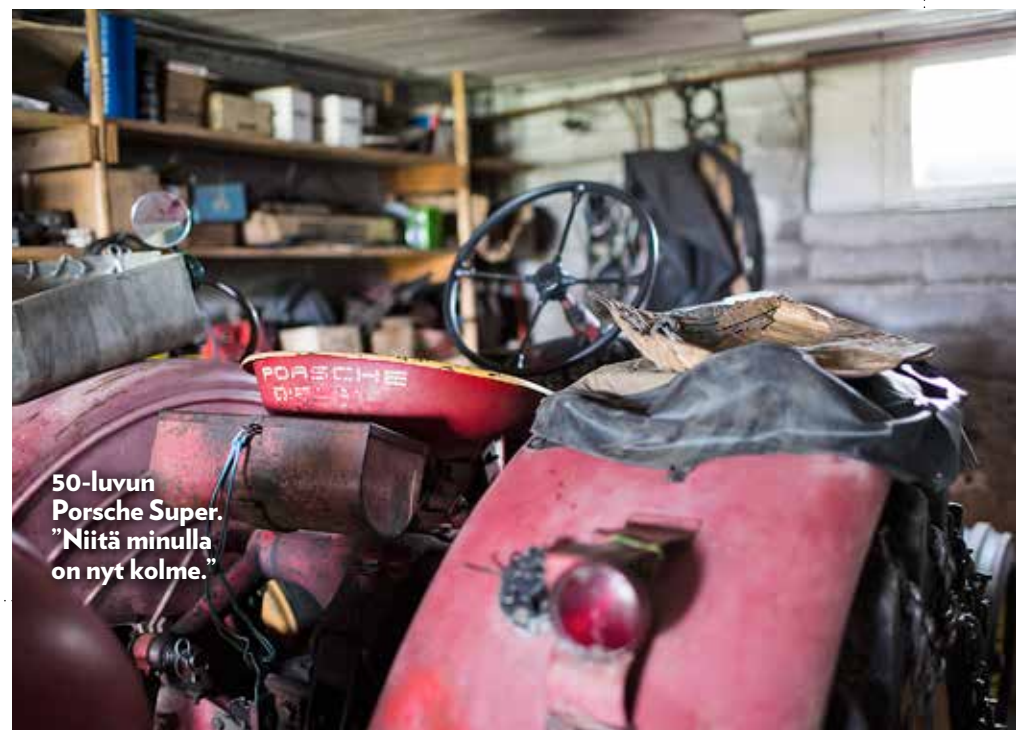
Työntäteisen elämän vastapainoksi Jaakko Hytönen harrasti kuorolaulua. Kirkkokuoron harjoituksissa katseet kohtasivat kylälle opettajaksi tulleen **Päivikki Elomaan** kanssa. ➤

Puunmyynti-
tuloilla ostettiin
tilalle koneita.

Suuret haltia-
kuuset seisovat
Hänniskylän van-
han linja-auto-
pysäkin vieressä.

50-luvun
Porsche Super.
”Niitä minulla
on nyt kolme.”

/METSÄNOMISTAJA/

Vanhassa pää-
rakennuksessa
ei enää asuta.

Jaakko Hytölän
tytär Marketta
jatkaa tilanpitoa
isänsä jälkeen.

”Hänellä oli kaunis lauluääni ja miellyttävä käytös. Ja täytyy myöntää, että hänen ulkonäkönsä vaikutti minuun paljon myös.”

Myös Päivikki mieltyi Jaakkoon. Vihille pariskunta as-teli elokuussa 1965. Perheeseen syntyi kaksi lasta, **Matti** vuonna 1966 ja **Marketta** viisi vuotta myöhemmin.

Jaakon ja Päivikin avioliitto kesti vuoteen 2005. Jou-luaattona Päivikki menehtyi vaikeaan sairauteen. Jaako Hytölä joutuu etsimään sanoja kuvaillessaan puolison poismenon jälkeistä aikaa.

”Miksikä tätä voisi sanoa? On ollut vaikeuksia ja re-nessanssia.”

Lapsista Matti asuu Jyväskylässä. Sukupolvenvaihdoksessa tila siirtyy Marketalle.

”Tytär halusi ostaa minulta rantamökin. Sanoin, että en myy sitä – sinullekaan – sillä se kuuluu Hytölän ti-laan. Mutta sinä tulet sen saamaan aikanaan.”

Hytölään kuuluu päätilan lisäksi neljä metsätilaa, jotka on jo 1970-luvulla lahjoitettu Matin ja Marketan omistamalle metsäyhtymälle.

”Halusin siirtää maita lapsille pikkuhiljaa. Muuten kokonaisuus olisi liian iso.”

Jaakko Hytölä sanoo luopuvansa tilasta ja isännän vastuista hyvillä mielin, mutta kaksi ehtoa hän on tila-kauppaan asettanut.

”Ensimmäinen ehto on se, että koneita en luovuta. Niitä täytyy vielä saada rassata. Toinen ehto on, että minulla on yhä oikeus salaajittaa peltoja ja kerätä niiltä kiviä.”

Taimikossa tulevaisuus

Siitä Hytölä on hyvillään, että hän voi jättää tyttärelleen tilan, jonka kunnossa ei ole moitittavaa. Metsän tuotto on huippuluokkaa, suoalueita on ojitettu ja metsäteitä rakennettu kilometrikaupalla.

Vajaatuottoisia metsiä ei tilan mailla ole ollut enää aikoihin. Jaakko Hytölä toteaa naurahtaen olevansa metsää kohtaan säälimätön isäntä, joka ei epäröi hakata, kun se on tarpeen.

”Hakkuun jälkeen monet sanovat, että eihän siellä ole kuin risukko. Minä sanon, että ei ole kauaa. Katsokaa, miten tämä taimikko iloitsee, sitä on riemukasta katsoa. Siinä on tulevaisuus.”

Jaakko Hytölä astelee takapihalta etupihalle. Pihaan on pysähtynyt vieras mies. Tämä katselee hetken ympärilleen ja toteaa Hytölälle: ”Näyttää siltä, että täällä on ollut hyvä asua.”

Hytölä vastaa: ”Kyllä, täällä on ollut hyvä asua.” ●